

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt V. Divinæ revelationes, visiones, ac locutiones, quæ in raptu
sæpißimè in via Illuminativa contingunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

tur, quemadmodum ii qui dormitare solent, qui nec omnino sensibus earent, nec omnino sensibus oruntur.

Demum est alia contemplationis species, quae *Quies in DEUM jure vocatur, in qua DEUS in puro ac eminenti amore possidetur, & ipse in anima cum dilectione prolabitur*, alterque alterius in possessione & quiete mutua requiecit; in ea spiritus clarificatur, & torus divino lumine ad dulcere perfunditur, & DEUS cum ipso, & ipse cum DEO mira charitatis adhesione & iucunditate ad invicem conglutinantur. Hac jucundissima quies à pura DEI contemplatione provenire solet, cùtique proxima ad unionem fructuam cum DEO dispositio. De hac admirabili quiete D. Bonaventura *Tract. de Semp. gradib. contempl. i. cap. 1.* scripsi: *Quies est totius anime mira quedam & suavis tranquillitas, per infusam nobis ex frequentia orationis dulcedinem concreta. Solis valde spiritualibus experientia h. quis quieti conceditur, quibus & datur etiam ipsas supercælestes substantias contemplando transcendere; superignota enim bonitas ipsi familiariter seipsum ei immittit, & eius rora virtute dilatato sanguini desiderii, potenter suscipiens beatas immixtiones animabilis & presumptuosis omnino incognitas. Sic igitur puris sanctorum contemplatorum animabus & insueto mumento ditisimè adimplenti plenescit ipsorum ratio, dulcescit concupiscentia, bilascit irascibilis, ex dilectione quorum Deificam illam quietem non ambigimus emanare. Hac ille. De hac suavissima contemplatione, & de suavi sonno eam antecedenti plura lib. 5. c. 6. de Contemplatione scriptus. Est autem hæc jucundissima quies, ultima dispositio ad divinam & arcannam unionem animæ, ut præclarè sanctissima virgo Teresa lib. sua Vita c. 14. & sequentibus adnotavit.*

CAPUT V.

Divina revelationes, visiones, ac locutiones, que in raptu sapientiae in via Illuminativa contingunt.

CLEMENTISSIMUS DEUS tolerat (dque non ratiō) in via Illuminativa proficiētibus, utpote puris ac defæctis membris oī natūris, mirabiles visiones ac divinorum secretorum revelationes à corporeis sensibus raptis liberalissime communicare. Plura clementer hinc de raptu & revelationibus differenda, de quibus speciatim aliibi, adjuvante DEO, dicemus.

Solent autem illi, qui ad hunc statum via Illuminativa pervenerunt, tempore amoris æstus & impatiens in erudim sopra seipson in spiritum rapi, ubi vel sub formis & similitudinibus quædam eis proponuntur veritatis, sive internis verbis aliqua exprimuntur, sive pro iporum, sive aliquo necessitate quandoque eisam eis futura panduntur. Iste vero revelationes, visiones, sive locutiones aliquid sub corporeis sunt simulacris & imaginibus in phantasia receptis, quæ quidem Angelorum ministerio efficiuntur: aliquando vero sub intellectuali veritate ac mediis intellectualibus speciebus conington, quæ intellectualis visio nuncupatur: in eudem vero quidam super seipson & supra spiritum suum in quoddam incomprehensibile rapiuntur bonum, quod eo modo quo ipsum vel viderunt vel audierunt, nullis umquam verbis aut exprimere, aut indicare valent.

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

Porro quandoque (ut egregiè docet Rusbrochius lib. 2. de Ornata. nupt. cap. 25.) velut fulgores quosdam repentes inita fulgurum DEUS mittit in spiritum, siquidem subitaneus quidam singularis claritatis fulgor ex simplici radians nuditate, emicat: tum vero spiritus in momento supra seipsum sublevatur, sed mox lumen hujusmodi dissipatur, & homo redit ad se. Et hoc quoque Deus ipse operatur, & est quiddam præclarum valde quandoquidem tales (epiūs homines redduntur illuminari. Solet præterea etiam aliud quiddam usavenire amoris æstu laborantibus: nonnūq. à enim quoddam percipiunt lumen, quod quidem profectum sit ex DEO, sed per media. In t. so autem lumine cor & vis appetitiva verius ipsum lumen teneat: & ex hac luminis oblatione tanta lenitudo appetientia & delectatio, ut si cordi intolerabilit, & præ exultatione in quamdam prorumpit vocem, & id jubilus appellatur quod ejusmodi gaudium est, ut verbis non possit explicari. Neque id devitari aut suppriami potest. Si enim cor de farsum ex cœlo ac patulo quicquam luminabile occurtere velit, vox talis lequitur necessaria est, quādiū lux ipsa & exercitatio perseverat. Præter hos alii vel a proprio Angelo, vel ab aliis beatis spiritibus, in lumen de diversis sibi necessariis rebus instituantur.

Raptus igitur, visiones, revelationes, sive locutiones, communes quidem sunt omnibus viam hanc supernaturalem, sive Purgativa, sive Illuminativa, sive Unitiva illa sit, ingrediensibus, ut planè constat ex his, quæ superius, de via Purgativa agentes cap. 10. annos avitus. Multum tamen interest inter visiones, revelationes, & alias perceptiones mentales, quæ in hoc triplici statu evenire solent: nam frequenter, quæ nondum bene purgatis eveniunt, in inferiori cœlo, id est, in imaginatione, recipiuntur: quæ vero in Illuminativa contingunt, in intellectu & voluntate à phantasmatibus & affectionibus alius expurgatis, tamquam in secundo & nobiliore cœlo recipiuntur: illa vero perceptiones, quæ purissimæ mentibus, quales sunt quæ amorem unitivum degustarunt, omnium sunt nobilissimæ, utpote quæ usque ad tertium animæ cœlum, hoc est, ad supremam animæ partem condescendunt. Nec solum raptus, revelationes & perceptiones aliae differunt ex parte subjecti in quo recipiuntur, ut ex dictis constat, verum etiam ex aliis multis capiibus.

Primo, Ex majori & pleniori influxu luminis intellectuali: nam Proficiētibus & majori purgatione mundatis, quales sunt viam Illuminativam ingredi, DEUS clarius & perfectius lumen, quam incipientibus purgatis, perfundit. Purgatis vero, quales sunt qui DEO per intiam & fructuam unionem adhaerent, liberius lumen his, qui ad hunc felicissimum statum nondum pervenerunt, immittit.

Secondo, Ex immissione specierum sive præexistentium nova ordinatione in mente illius, qui ad divina percipienda rapturatur: sumi etiam potest harum perceptionum mentalium differentia: nā similitudines, sive species intellectuales, excellentiores quidem sunt imaginariis, & intellectuales illa nobiliores sunt, quæ de novo infunduntur à DEO speciebus aliis in mente præexistentibus. Solent enim DEUS novas species intelligibiles ipsi menti infundere, ut plenus lib. 6. de Contemplatione cap. 2. petractavimus.

Z. 2

Dilecto

Dicit et verò ac breviter Dionysius Carthusianus Opus. de Vita inclusarum, cap. 19. ubi loquens de aliissima contemplatione, & de excelsum vive raptu, variis perfectionis gradus describit, dicem: Interdum sit hoc per similitudines corporales, interdum per formas imaginarias, interdum verò sublimis, purius, ac divinissimis per species & radios intellectuales, hoc est, per solam intellectualem illuminationem, & spiritualis specie; aut luminis infusionem, ut contingere solet personis perfectis, heroicis, & divinis, quae sapientia in operibus excelsiora seruntur, seu potius in aperturam in Deum, qui frequenter benignissime sic subito & ex improvviso preuenit mentes illarum, quod ab eis proprio conamine illustrantur & inflammantur a Spiritu sancto, tamque suavisissime replentur & consolantur ab ipso, ut ineffabilem Dei circumspectationem, pietatem, liberalitatem, ac dignitatem nequamquam mirari sufficiant, atque tam ratiōne elevantur & assicuntur in Deum, ut praे claritate contemplationis & præ servore dilectionis divine deficiant, & a seipsis alienentur, ac corpore inservient, undasque gratiae desuper influenti serre vix queant; sicutque DEO suum in eos continuante inflatum a seipsis penitus desulant, atque in abyssum lucis eternam, in fonte divitiarum glorie infiniti demerguntur ac absorbentur, & igne amoris divini quodammodo consumuntur, sicutque dulcissime in DEO obdormunt, sollicitusq[ue] repausant & requiescent. Hec illle.

Præterea differentia raptus, visiones, revelationes, &c, primi status, ab his, que in secundo & tertio statu continguntur: illæ enim sunt frequentius periculose, ut latius ibi anno avimus, & sapere deceptio, vel quia à demonie immisæ, vel quia à propria imaginatione confitæ: illæ vero quæ ad secundum & tertium statum pertinent, securiores sunt, q;amvis maximo periculo non caeant, si animus recipientis cum proprio ait ei principi adhuc: expatus enim debet esse, quisq;us ille sit, pro DEI voluntate & beneficio æquè his careat, ac frustratio, quam uel est ex parte sua, potius eligere debet, his & aliis conditionibus propter DEI amorem in hac vita privari.

Denum, antequam a revelationibus & visi-
nibus viae Illuminative discedamus, operae pie-
tum erit viam ardiam & difficultem, quam ingef-
furi sunt illi, qui ad tantam divinorum charita-
tum gratiam a DEO sublevantur, ex auctoritate
Richardi a S. Victore aperire, ut si aliquando de-
terrestris mentem certamen labotum, eam afficiat
magnitudo præmiorum. In Psalmum igitur 2.8. is
eruditus (ut soler) quibus modis perfecti viti rapiam
regnum celorum, & quibus machinis eorum
maros & portas expugnent, sive dum illis lec-
toria divini palatiū letitra pœant, & ingredientes
spolia referant, ita scribit: Iustum, inquit, viam
(nempe arcam) adscendunt viri dumtaxat ad
bella doctissimi, & terribili cæstorum acies ordinata
virorum fortium, & eorum qui possunt ad bella proce-
dere, viam veritas eligentes, utpote non facturi, ar-
dam illam & ardutam illam, que ducit ad vitam cum
alacritate apprehendunt, & cum summa sejunctinatione
per semitam mandatorum de valle lactymarum as-
cendent de virtute in virtutem, que retro sum oblitis,
& in interiora extensis, satagunt semper magis ma-
giisque sapere que sursum sunt, non que super terram,
donec vix cum multo labore tandem aliquando ap-
prehendentes montis verticem, perveniant usque
ad civitatem munitionis. Colletia itaque omni mul-
titudine in summis montibus, & secundum cæstro-
rum disciplinam acie ordinata, mirabiliter in mon-

tibus aeternis cingunt urbem , & inchoant obsidionem.

Et in primo quidem congressu civium constantianorum jactu emollire nitantur. Absistant hinc sagittarii, illinc fundibularii. Laciuntur itaque ab aliis superiorum sagittarum ab uno cordis evulse, ab aliis igne orationis deinceps accessa. Volant undique sagittae potentes acutae cum carbonibus desolatorii. Hinc igitur in fundo & lapide, illinc illi in splendore fulgurata hastae suae dant crebros ictus in genitibus inenarrabilibus, universis unguentibus a gemitu cordis sui. Noduum, in tono acri certamine, in tanto ralium telorum imbre, quin celestes illi angelicarum virtutum phalanges crebra suscipiant miserationum vulnera, in tantum, ut sauciatorum caterva necessitate urgente clamare cogatur, vulnerata charitate ego sum, impetrat pietatis affectibus medullitus confosse, & patim perforata. Eriguntur praterea a machine medicamentorum, speculationum, contemplacionum. Patent iam uroa interiora: ab alta siquidem contemplacionis machina, facile conspicuntur que intrinsecus sunt vel geruntur.

*Applicatis denique ad murum machinis, & elicie-
rum ex omnibus bellorum sortitione ordinis in-
dispositis, aggrediuntur communis propagatores civi-
tatis. Sed ne ipsius ex adverso venientibus aliquia er-
rorum vulnera suscipiant, induit lorica fata, prote-
guntur galea Ipsi, tenentes in manibus gladium Spi-
ritus, quod est verbum DEI. Huiusque machina, illis
è propagulis sortiter dimicantibus, viciis ferunt
& feruntur, utrinque vulnerant & vulnerantur,
bis compunctionis, illis pietatis vulnera suscep-
tibus. Hę itaque in bunc modum certantibus, alii ad
torquentos lapides baillias erigunt, & Scripturarum
canone ratas trivfragavis auerterat senten-
tias eruunt. Ferantur itaque in muros ingentes sa-
xorum moles, lapides lapidius illatur, ut ex cre-
bra Scripturarum collatione secretior scientie secre-
tate patefacant. Sed nec ista sufficit. Admetas pre-
tere ad murum ares, & intercurrente directa ra-
tiocinatione, valid argumentationis idem mar-
rum firmitas tandem dissolvitur, & credere sententiam
circumquaque revelationum rimam, arbus interiora pa-
teficiant.*

Tandem aliquando mortalia urbi vario machinamento impulso desinuntur, & illa alta profunda, & profunda altitudo mysteriorum divinorum penetratur, & murus ille spissus & altus, in figura & enigmatis constructus, invincitur. Rappo seque muro, irruunt undique fortes & perseverantes, scrutino penetrantur usque ad interiora Austris; his & aliis dum exeat, qui in eis audatores sunt, irremptib[us] penetratia divini palati, ubi & audiunt arcana illa verba, que non licet homini loqui. Dividuntur ceteri per vias & plateas civitatis, perseverantes omnia, penetrantes abdita que locorum & eadem secretiora, nihil in tactum pretereunte, nihil indiscretum relinquente.

In rurant tandem (nullo obstante) in eterni gaza-
phylacia celestium thesaurorum, in quibus se condit &
jacet altitudo divitiarum sapientie & scientie DEL.
Rapti itaque quicquid quod potest. Ab alto sermo
sapientie ab alto sermo scientie venditur. Huic
cedit discretio spirituum, illi genera linguarum. In
hunc itaque modum illud gaza spiritus, non charisma-
tum ab aliis & alia varia sorte diripiuntur, ut con-
fiteretur quod Veritas attestatur Matth. i. Quare genitum
celorum vim patitur, & violenti rapient illud. Dire-
po itaque celesti thesauro à virtutum predonibus, o-
mnes operati spoliis & onusst predicta cùl acerat re-
deant,

deunt
fiam.
Et
near p
ta que
dunc
dum e
ducer
in me
exalt
dentq
exult
spolia
conse
dus.

In
tur-
en-
mil-
ade-
no-
tra-
ci-
no-
di-
bo-
me-
sic-
lib-
ci-
eu-
in-
so-
u-
ti-
8

*Amoris
vulnas,
ejusque
effigie*

Primus
gradus
Violentia
amoris.

deunt, & per aliam viam revertuntur in regionem suam.

Et paulò infē: iū **A**mor DEI rapit eos sursum, amor proximi retrahit eos deorsum. Proper DEVM itaque est quid ascendunt usque ad celos, & descendunt usque ad abyssum proper proximum, ad visitandum eos qui in tenebris & in umbra mortis sedent, educere in manu potenti, & in brachio excelso vincit in mendicitate & ferro. Vententes itaque venunt cū exultatione, portantes predam in bucleru suis, gaudentque rebementer sicut qui letantur in messe, sicut exultant victores capti preda, & sicut qui inventi spolia multa: & auditur unde vox exultationis & confessionis in tabernaculo iustorum. Hæc Richardus.

C A P V T VI.

Ardentissimus DEI amor frequentius in via Illuminativa exercetur.

INTER alios effectus, quos præclarissimum Intellectus donum tua irradioratione in anima operatur, nobilissimus est ardentissimus DEI amor. Est enim Spiritus sancti gratia in anima latens consimilis cædela, vafī vitro aut laterne inclusa. Quod admodum enim candela istiusmodi vitreum vas non solum illustrat, & suo splendore penetrat ac translatat, verum etiam & ipsum virtutem calefacit, & Spiritus sanctus, medio Intellectus dono, non tantum puritas illuminat mentes, & ad divina contemplanda rapit, eamq; virtutes & bona exempla aliis aperit ac manifestat; quinimodo, in immenso calore mirum in modum incendit. Et sicut ignis, vi & efficacia sua calor, aqua aut quilibet alium liquorem abeno infusum non calefacit solum, sed ut & insum ebulliat, compellit: ad eundem modum ignis Spiritus sancti non tantum impellit ac excitat omnes animæ vires ut ebulliat, sicutumque per contemplationem eionem effervantur; sed ut divino quoque incendantur amore, ita ut amoris divini ignis semper in corum mentibus ardor & fervorecat. In hac enim via Illuminativa præcipiens amoris effectus est; eorū affectum ac omnes animæ vires suctum trahit, ut DEO ipsi uniantur. Hæc autem æterni Solis irradatio tantum amorem & gaudium excitat in anima, ipsumque eorū in principio usque adeò expandit & late explicat, ut ægrè claudi possit.

Amoris vulnus, ejusque effectus. Hinc jam quadam vulnera co-dis afficit eo tempore anima, quod verè est & dicitur vulnus amoris: nihil verò potest hoc amoris vulnera sentiri suavius, aut vehementius excruciat: hoc affici, certissimum est sanctuaris consequenda indicatio, hoc denique uno eodemque tempore gaudium final & dolorem ingent. Ille gradus vulnerantis amoris Incipientes, sive eos qui viam Pugativam supernaturem proficiunt, exornat; Illuminativa vero magis amoris vincula & languores congreunt, ut in via Pugativa adnotavimus: sunt enim amoris vires quatuor gradus, ut præclarè Richardus de S. Victore in Tract. de Gradibus violentie charitatis consideravit.

Et ut præmitam quartum, qui via Unitive, de qua infra congruit: **P**rimus autem amor vulnerans vocatur, qui cor quasi necessitat & medullitus transfigit, ut veraciter clamet cum psona: Vulnerata charitate ego sum. Secundus vero amoris gradus, qui ligat, sicut primum diximus qui vulnerat. Nam, ut opumè

idem Richardus. Nonne inquit, sine omni contrariatione animus ligatus est, quando omnium obliviscitur, gradus ut aliud meditari non posset: qui si quidquid agit, quid ei si que quid dicat, semper horum mente revolvit, perennans meditationis retinet. Hoc dormiens somnit, hoc vigilans omnia habita tractat, unde facile est perpendere ut arbitror, quomodo hic gradus priorem gradum transcendit, qui mente hominis nec ad horam quietum esse permittit.

Seq: iuu: Recite itaque dictum est quod prior gradus sit qui vulnerat, secundus sit iste qui ligat. Licer ergo ligari minus sit quandoque quam vulnerari, tamen major violentia: a videtur esse. Si posquam aliquam percussus dejectus deprehenditur, deprehensus abductus in carcereatur, in carcereatur continetur atque ligatur, & jam omnino captivus tenetur. Quid horum, quoso, maius & violentius? Ille liber est, iste autem à loco in quo detinetur recedere non potest, quia ligatus est. Et infra: Sed quia sunt (iniques) vincula, quibus spiritus sive anima in hac vita ita ligari potest? Sicut audire de charitate ligantur. Propheta Oseei 11. dicit: In vinculis Adam traham eos, in vinculis charitatis. Sed quia sunt isti vinculi Adam primi parentum nostri, nisi munera DEI in magna enim gloria creatus fuit. Quid igitur sunt ista charia vincula nisi DEI beneficia? bona natura, bona gratia, & bona gloria? huius enim beneficentia vinculis obnoxios nos fecit, quia naturam condidit, gratiam contulit, gloriam repromisit. Ecce vinculus triplex. Adicit autem Dominus adhuc nova vincula charitatis, que manu valida multipli cat super nos, ut nos sibi ardius astriengat, que numerari non possunt. Et infra: Sicut in priori degulsa fuerit aspergimē animam, sic in secundo inspecta charitas cogitationem ligat, ut illius oblitisci, vel aliud cogitare non possit. Haec tenus Richardus.

Ab hoc secundo amoris gradu viam Illuminativam supernaturem ingressi incipere solent: cum enim per contemplationem purata mente divina collata sibi beneficia conspicunt, ac Christum erga se alius contemplantur, non possunt his charitatis vinculis non solum non uigeti, sed & arctissime ligari, præcipue vero ubi Christus intus exigit & invitat in uitam secum per amorem vitam, quam cum avidissime anima conceperat, neque tamen ad eam, ut desiderat, pertingere valeat; unde quidam enascerit languor amoris spiritualis, ira ut cor DEUM amans in amoris nullo gusto & sapore, aut consolacione, quam spiritus DEUS in animas infondere solet, quiescere possit. Unde si: & cum ex alia parte obire non fieret, quod is propter omnibus desiderat; ac permanere cogatur, dat ubi animus esse plane recusat; ex his videlicet duobus languor iste conflatur, ac deinde cum DEUM neq; iear adspicit, nec eo fraudari aut casare animus velit, ex his quadam in hujusmodi homine fortis & invictus existit & oritur astrofia impatientia; quia quamdiu durat, nulla est creatura nec in cœlis nec in terra, in qua illi vel quietem vel aliquod solatum capere libeat.

Hic amoris languor five astas, quædam interna. Descriptio impatientia est, quæ rationi morem gerere & oblitus est. Sequi non vult, donec te amata ponatur. In hoc nucleo quidem gradu amoris vis tam ingens est, ut in ius omnium hominis vita non sit perfectior, adeo ut absque illo alio labore corpus laetatur & absumatur. Ubi enim hæc amoris impatiencia dominatur, modos omnes superat, nec se aliquo certo modo contineri, vel stringi patitur nam qui sic amat, interdum etiam impatienti mortis criciatur defensione, ut a corporis sui carcere dissolutus cum dile-

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.